

vomocí, a opakuji znovu, nechci to dál komentovat, prostě situace je taková, že **kdyby v návrhu zákona byla jiná varianta, Poslanecká sněmovna ji stejně škrtne** a vrátí do té původní podoby.“

Zimní televizní zemětřesení ukázalo, že poslanci – přestože si nenechali vzít rozhodující slovo – nakonec byli donuceni řadu ústupků v tomto ohledu učinit: u České televize museli přijmout princip, podle něhož do procesu nominace členů Rady ČT může zasáhnout také široká veřejnost a bude zajímavé pozorovat, jakým způsobem budou příslušná ustanovení formulována v novelizovaném nebo případně novém zákonu o Českém rozhlasu.

V této souvislosti si dovolím odbočit od tématu. Televizní krizí vznikla pro rozhlas zajímavá legislativní situace. Zákon č. 39/2001, který novelizoval zákon o České televizi, zrušil paragraf 9 bývalého zákona o vysílání 468/91 a ustanovení tohoto paragrafu se neobjevují ani v právě přijatém novém zákonu.

Paragraf 9 měl název „Zvláštní povinnosti a oprávnění provozovatelů ze zákona“ (tj. ČRo a ČT) a právníci ho vyřadili z toho důvodu, že povinnosti veřejné služby zde formulované přešly plně do zákona o České televizi. Protože paragraf 2 zákona č. 484/91 Sb., o Českém rozhlasu, tyto povinnosti veřejné služby víceméně opakuje, nestalo by se nic neobvyklého, kdyby zrušený paragraf 9 nevyhradoval také „přenosové cesty a síť vysílačů“, na které měly Český rozhlas a Česká televize ze zákona nárok.

Zatímco Česká televize svůj nárok na dva celoplošné vysílací okruhy má formulovaný ve svém novelizovaném zákonu, pak Český rozhlas až do přijetí nového zákona se musí spokojit s tím, že „provozuje rozhlasové vysílání na vlastních vysílacích okruzích“, aniž by se kde stanovilo, o kolik a jakých vysílacích okruhů se vlastně jedná.

Ale zpět k předneseným referátům. Příspěvek Václava Moravce „Vývoj koncepce rozhlasového vysílání v České republice 1990–2000“ vycházel z poznatků rigorózní práce autora na FSV UK. Provedl krátkou bilanci vývoje uplynulých deseti let, v níž naznačil, že nekoncepční liberalizace rozhlasového vysílání nepospěla kultivaci české mediální krajiny.

Rovněž Michel Fleischmann nebyl spokojen se současným stavem rozhlasového vysílání, i když příčiny viděl někde jinde než Václav Moravec. Podle Fleischmanna současná regulační praxe brání koncentraci vlastníků, kteří tak nemohou zesílit a „změnit daný stav“, vybudovat „moderní rozhlasové klima a vytvořit úspěšný komerční trh a různorodost programu“.

Zatímco Václav Moravec plédoval za mírovou existencí obou složek duálního systému, které by se měly vzájemně doplňovat a v jejichž soupeření by nemělo být ani vítězů, ani poražených, Michel Fleischmann se projevil jako schopný a obratný lobbista zájmů komerčního sektoru.

Fleischmann nejen zdůraznil ekonomický význam tohoto sektoru slovy: „My vytváříme pracovní příležitosti, peníze pro životaschopnost českých radiokomunikací a také peníze pro autorská práva,“ ale nepochybně také připomenout, že „70 procent posluchačů České republiky poslouchá soukromý sektor

a soukromý sektor vygeneruje méně, než co dostane Český rozhlas jako příspěvek.“ „Kulhavost“ duálního systému v rádích by Fleischmann rád napravil posílením komerčního sektoru, nejlépe vytvářením dalších celoplošných sítí, aby bylo možné „vytváření právě těch opravdových hodnot jak programových, tak finančních“.

Ačkoliv se Fleischmann zdržel přímého útoku na existenci veřejnoprávního vysílatele a na systém jeho financování, výroky typu „Radiožurnál je dnes jedním z nejvíce sponzorovaných vysílání v ČR a s neskutečným počtem frekvencí, na které my nikdy nedosáhneme. Český rozhlas je téměř neporazitelný“ naznačily, že postoj komerčního sektoru vůči sektoru veřejnoprávnímu je a bude objektivně vždy konfrontační.

Svým způsobem to potvrdilo i vystoupení prezidenta Asociace provozovatelů soukromých vysílání Michala Zelenky, který znovu zopakoval, že „soukromá rádia v této zemi dostanou brutto příjem kolem 700 milionů korun“, což jest prý téměř polovina toho, čím disponuje Český rozhlas, „a z toho vidíte, kolik muziky se dá udělat za tak málo peněz“.

Nicméně tyto filipiky proti výsadnímu postavení veřejnoprávního vysílatele, který má ze zákona zajištěno financování svého provozu, přehlížejí jeden důležitý fakt, že je to právě existence veřejného sektoru, která uvolňuje ruce soukromým rozhlasovým stanicím k tomu, aby se mohly výhradně orientovat na vydělávání peněz a „řídít se poptávkou“ (Zelenka). Povinnost pestré programové nabídky, kterou nejsou komerční rozhlasové stanice schopny vzhledem k omezeným kapacitám rozhlasového reklamního trhu zajistit, se pak přenechávají Českému rozhlasu – a naopak komerční rozhlasové stanice protestují všude tam, kde by jim Český rozhlas mohl konkurovat.

Diskusní příspěvek Josefa Vlčka „Formát rozhlasových stanic v České republice“ byl zajímavý v tom smyslu, že dal nahlédnout do marketingových metod komerčních rozhlasů, jež při hledání svého posluchače, kterého by mohly nabídnout reklamním agenturám, neustále kriticky vyhodnocují své programové strategie a svoje místo na trhu.

Mgr. Jiří Hraše ve svém příspěvku „Rozhlas jako tvůrce mimomediálních fenoménů“ prosazoval koncepci rozhlasové služby, která se neomezuje jen na bavičství a která je něčím více než nezávazným a volným tokem hudby a mluveného slova. Příklady z evropského zahraničí, zvláště ze skandinávských zemí, dávají Jiřímu Hrašemu za pravdu v tom, že potenciál rozhlasu jako média vhodného k rozšiřování vzdělanostního obzoru nevyznel ani s příchodem televize, ani s nástupem komerčních rozhlasů.

Otázkou však zůstává, zda by se programátoři veřejnoprávního rozhlasu neměli alespoň trochu poučit z marketingových metod svých komerčních partnerů a konkurentů. Nikoli co do obsahu a nabízeného produktu, ale co do způsobu nabízení svého zboží. Neboť poznatky o tom, že „běžný posluchač rádia vnímá své médium v horizontu jednoho dne, běžný posluchač televize v horizontu jednoho týdne“, nebo že televizní programace v rozhlasovém médiu je strategickou chybou (Vlček), by možná mohly přispět k tomu, aby

pořady, které mohou přispět k „aktivizaci posluchačů a nasměrování jejich zájmů a činností k individuálnímu či obecnému prospěchu“ (Hraše), našly lepší a účinnější cestu ke svým posluchačům.

Seminář v Poděbradech nevyřešil objektivně antagonistický vztah dvou sektorů vysílání tvořících duální systém, které – pokud jsou udržovány ve stavu rovnováhy – mohou každý svým způsobem obohacovat naši mediální scénu i sebe navzájem. Z více referátů zaznělo, že už samotný fakt setkávání může být užitečný, přinejmenším pro vzájemné poznávání a konfrontaci různých stanovisek.

V této souvislosti možná nebude na škodu citovat z jiné diskuse, která se odehrávala v Německu v polovině 90. let. Bývalý ředitel druhého německého programu ZDF Dieter Stolte tehdy ve své knize „Televize na rozcestí“ napsal:

„Duální systém vysílání reprezentuje dvojaké chápání rozhlasového a televizního vysílání – jako kulturního statku a jako hospodářského statku. Oboje pojetí se navzájem nevylučuje.“

„Při konkurenci mezi veřejnoprávními a soukromými vysílateli programů se jedná o nerovnou soutěž mezi nerovnými soutěžícími o cíle, které nejsou srovnatelné. A právě v této protikladnosti úkolů,

předpokladů a cílů s ohledem na vysílaný program, ekonomiku a podnikatelskou politiku spočívá obtížnost úkolu pro zákonodárce, aby vytvořil rozumné a férové podmínky soutěže, které zajistí oběma systémům svobodný prostor k naplňování jejich úkolů a cílů.“

Dieter Stolte věděl, že toto dilema nelze zrušit ani jednorázově vyřešit, a v této souvislosti nežádal pro veřejnoprávní sektor žádná privilegia. Chtěl pouze, aby se veřejnosti vysvětlilo, že z rozdílných cílů vyplývají rozdílná pojetí programového úspěchu s rozdílnými kritérii jeho měření.

„Zatímco u soukromých bude, může a musí platit jedině výše divácké sledovanosti, u veřejnoprávních jde o to, aby se kvalita a sledovanost posuzovaly s přihlédnutím k umístění ve vysílaném programu a s ohledem na cíl, o který se v daném případě usiluje. Jestliže pořad určený menšinám zasáhne většinu z této menšiny, pak jeho programové poslání bylo naplněno a může se to zaznamenat jako jeho úspěch.“

Teď jde jenom o to, aby takový názor pronikl také do našeho veřejného mínění, neboť právě veřejnost bývá často tím Valihrachem, který vládne a rozhoduje o významu slov a pojmů.

PhDr. Josef Maršík

Rozhlasová teorie a praxe v diplomových pracích obhájených na Univerzitě Karlově, Fakultě sociálních věd v letech 1995–2000

Příprava studentů žurnalistiky a masové komunikace probíhá na Fakultě sociálních věd ve dvou stupních:

1. v tříletém bakalářském cyklu studenti získávají základní poznatky z žurnalistické teorie a praxe, vč. volené specializace (rozhlasová, televizní a tisková žurnalistika), kterou si povinně vybírají v polovině druhého ročníku. Studium je ukončeno bakalářskou zkouškou a **obhajobou bakalářského projektu** (teoretická práce nebo praktický žurnalistický úkol),
2. v dvouletém magisterském cyklu získávají hlubší odborné znalosti, zejména v oborech masové komunikace. Studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou a **obhajobou diplomové práce**.

Následující přehled je výběrově zaměřen na diplomové práce, které byly na FSV věnovány v letech 1995–2000 teorii a praxi rozhlasové žurnalistiky. Přinášíme jejich seznam v chronologickém řazení a se stručnou charakteristikou.

ROK 1995

Kutálková, L.:

Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag

V diplomové práci autorka zachytila vývoj okresního rozhlasového vysílání v Pardubicích v průběhu 80. let, jeho následný přerod v soukromou rozhlasovou stanici Radio Profil a vznik konkurenčního Radia Panag (a jeho nástupce Radia Life). Téma pojednala z různých aspektů – programové skladby, úrovně vysílání pořadů, mluveného slova, propagačních akcí, poslechovosti, personálního obsazení ad. Faktografickou a srovnávací část doplnila minianketou na vzorku 200 mladých posluchačů, 200 zástupců střední a starší generace a 35 novinářů, působících v pardubickém a královéhradeckém okresu. Práce obsahuje několik příloh (faktografické údaje vztahující se k síti komerčních rozhlasových stanic „SUN“ v r. 1993, programová skladba Radia Profil, ceník reklamy a vysílací schéma Radia Life ad.) a seznam studijních pramenů k tématu, zejména článků publikovaných v Pardubických novinách v r. 1994.

Volfová, D.: Reklama v rozhlase

Diplomantka se v první části práce zabývá předpoklady rozhlasu jako reklamního média, podmínkami účinnosti reklamy v našich podmínkách a nejobecnějším popisem metodiky tvorby reklamního spotu. V dalších kapitolách se pokouší postihnout

specifické rysy reklamy ve veřejnoprávním rozhlase (vč. popisu reklamní praxe v Českém rozhlase v letech 1993–1994) a ve vybraných soukromých celoplošných a regionálních stanicích vysílajících pro Prahu a okolí s cílem vymezit společné a rozdílné prvky v jejich reklamní tvorbě. Práce je doplněna seznamem literatury, pramenů a sedmi grafickými přílohami, dokumentujícími zejména podíl rozhlasových stanic na trhu v České republice a jejich poslechovost ve sledovaném období.

Dlouhá, R.: Současné rozhlasové pásmo

Diplomová práce je členěna do šesti kapitol. První čtyři jsou věnovány základním etapám ve vývoji rozhlasového pásma (od počátku rozhlasového vysílání do r. 1945, období 1945–1965, etapě 1965 – 1969 a úseku let 1969–1989). Pátá kapitola je zaměřena na základní charakteristiku současného rozhlasového pásma (tj. období od r. 1990 do r. 1995). Diplomantka zde stručně charakterizuje s využitím vybraných ukázek pásmovou tvorbu Čeňka Sováka, Osvalda Machatky, Evy Svobodové, Miloslavy Hákové, Ludí Marešové a dalších autorů. Následující, šestá kapitola je věnována rozhlasovému feature – autorka vymezuje obsah pojmu feature a charakterizuje jej na příkladu featurové tvorby v Českém rozhlase po roce 1990. Diplomová práce je doplněna seznamem literatury, pramenů a přehledem pořadů pásmového typu odvysílaných v Českém rozhlase v r. 1994.

ROK 1996

Škraňka, M.:

Zpravodajství v regionálním studiu Českého rozhlasu v Ústí nad Labem

Při zpracování diplomového úkolu vycházel autor ze svých zkušeností vedoucího zpravodajské směny v regionálním studiu Českého rozhlasu v Ústí n. Labem, zejména z přípravy a moderace zpravodajských pořadů. V první kapitole shrnul nejdůležitější programové, personální, technické a ekonomické změny, jimiž prošlo ústecké rozhlasové studio po listopadu 1989. V druhé a třetí kapitole provedl rozbor tematického a žánrového zaměření zpravodajských relací v období 1. ledna až 31. března 1995, a to z hlediska časové aktuálnosti vysílaných zpráv, neustrannosti, odborné a věcné správnosti, kontinuity zpravodajských relací, řazení zpráv a jejich jazykově úrovně. Diplomová práce je doplněna seznamem zmíněných nebo citovaných zpravodajských příspěvků, přehledem podílu zpravodajských pořadů ve vysílání ústeckého studia v letech 1989–1995 a seznamem literatury, pramenů a informačních zdrojů využitých ke zpracování diplomového tématu.

Vintr, R.: Křesťanská rozhlasová organizace AWR

Autor v diplomové práci představuje AWR (Adventist World Radio), jeho cíle, strukturu, programové prohlášení a způsoby jeho realizace. Podrobněji se věnuje historickému vývoji rozhlasových adventistických stanic (v členění na období 20. a 30. let, války a 60. let) ve světovém měřítku, a to až do vzniku AWR na počátku 70. let. Mapuje jeho hlavní cíle a úkoly, hlavní mezníky v 70., 80. a 90. letech v různých zemích světa. Poslední kapitolu věnuje činnosti pražského studia AWR – rozhlasové stanici Hlas naděje, vč. ukázky dvou pořadů z cyklu „Závislosti“ (Televize a děti a Horoskopy). Závěr práce tvoří přehled sítě mezinárodního vysílání AWR (Evropa, Asie, Pan Amerika, Afrika, Rusko). Diplomová práce je doplněna seznamem použité literatury, pramenů a několika přílohami (např. struktura AWR, přehled vysílacích časů v různých částech světa).

Radman, A. M.:

Činnost rozhlasové a televizní organizace v Jemenu (se zvláštním zřetelem k rozhlasu)

Diplomant podává přehled vývoje rozhlasu a televize na území Jemenu, a to v širším historickém a společensko-politickém kontextu. Zvláštní pozornost věnuje mediální scéně po sjednocení obou jemenských států v r. 1990, zejména z hlediska nových cílů a úkolů rozhlasové programové tvorby, organizace práce a specifiky jemenského posluchače a diváka. K práci je přiložen překlad Káhirske dohody a seznam použité původní literatury a pramenů.

Olšovská, L.:

Historie a současnost redakce zpravodajství Českého rozhlasu Ostrava

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části. První z nich je věnována historii redakce zpravodajství a publicistiky Českého rozhlasu v Ostravě od r. 1929 do r. 1994, druhá zahrnuje období let 1995 až 1996. Autorka provedla komparaci obou období, a to zejména z hlediska vývoje systému řízení studia, vnitřní struktury redakce zpravodajství a publicistiky, informačních zdrojů, spolupráce redakce s celostátními vysílacími okruhy a vývoje poslechovosti. Zvláštní pozornost věnovala popisu počítačového systému Basys a možnostem jeho využití při přípravě zpravodajského a publicistického programu. Diplomová práce je doplněna devíti přílohami (programová struktura Českého rozhlasu Ostrava, ukázky ze zpravodajských relací, grafy poslechovosti, struktura posluchačů ad.).

ROK 1998

Novotná, S.:

Ranní vysílání stanice Praha Českého rozhlasu

Cílem diplomové práce je zpracování historického vývoje jednoho z nejnámějších pořadů stanice Praha – relace Dobré jitro – od počátku 70. let do r. 1997 a jeho rozbor ve vybraném časovém úseku z tematic-

kého a žánrového hlediska. Autorka se podrobně zabývá vývojem koncepce pořadu, metodikou jeho tvorby, funkcí moderátora-hlasatele, vývojem struktury pořadu i změnami ve vysílacím čase. Ve druhé části práce srovnává podoby ranního vysílání na jednotlivých okruzích Českého rozhlasu, posuzuje tematické zaměření v jednotlivých vysílacích dnech, podrobně se zabývá žánrovou strukturou jeho zpravodajské a publicistické části, věnuje se specifice hudební složky, moderace a metodice přípravy moderátora k vysílání. V poslední části práce se zamýšlí nad perspektivou ranního vysílání. Práce je doplněna seznamem použité literatury, pramenů a několika přílohami (struktura pořadu, přehled o průběhu poslouchovosti ve všedních a víkendových dnech, struktura posluchačů ad.).

Štěpánková, Š.:

Rozhlasová hra aneb Kapitoly ze světa rozhlasové inscenace

Diplomová práce je pokusem o zachycení specifiky rozhlasové inscenace. V úvodní kapitole autorka popsalá základní tendence ve vývoji rozhlasové hry, resp. rozhlasové inscenace, a to od počátku vysílání do r. 1989, v následující se věnovala specifice rozhlasového posluchače, otázce rozhlasového vyprávěče, problematice montáže, střihu, prostoru a času v rozhlasové inscenaci, funkci zvuku a hudby, postavě, specifice rozhlasové interpretace textu ad. Součástí práce je seznam použité literatury a pramenů.

ROK 2000

Vítková, V.:

Reflexe současné mezinárodněpolitické problematiky v rozhlasovém vysílání Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu

Cílem diplomové práce je zmapovat rozhlasové ztvárnění mezinárodněpolitické problematiky ve vysílání Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu, a to zejména na příkladu dvou stěžejních publicistických pořadů – Zápisníku zahraničních zpravodajů a Týdne ve světě.

Úvodní kapitoly autorka věnovala historii zahraniční redakce, jejíž vývoj sleduje z hlediska programového i personálního, věnuje se osobnosti pracovníka zahraniční redakce a popisuje současný stav (tj. stav v době zpracování diplomové práce). Činnost redakce sleduje též z hlediska žánrového a organizace redakční práce. V druhé části práce osvětluje metodiku tvorby hlavních pořadů zahraniční redakce – Zápisníku zahraničních zpravodajů a Týdne ve světě –, věnuje se jejich žánrové profilaci, tematickému zaměření, poslechovosti i posluchačským ohlasům na oba pořady. Diplomová práce je doplněna seznamem literatury a pramenů a dvěma přílohami (Přehled příspěvků Zápisníku zahraničních zpravodajů – sondy z let 1997 a 1999 a Úplný přehled témat v pořadu Týden ve světě s udáním jejich četnosti a konkrétního naplnění v sondě z roku 1999.)

Poláková, K.:

Současné rozhlasové vysílání s ekonomickou tematikou – se zvláštním zřetelem k programové tvorbě Českého rozhlasu

V první části diplomové práce se autorka soustředila na popis a hodnocení vývoje ekonomického vysílání od předválečného Radiojournalu do současnosti (r. 1999). V následujících kapitolách vymezuje obsah pojmu ekonomická žurnalistika a zvláštní pozornost věnuje zpravodajským a publicistickým pořadům ve vysílání Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu a Českého rozhlasu 6 – stanice Svobodná Evropa. Podrobněji se věnuje zejména pořadům Ekonomika a Ekonomický magazín na stanici Radiožurnál a Ekonomika pro každého a Burzovní zpravodajství na stanici Svobodná Evropa. V průběhu měsíců října a listopadu 1999 uskutečnila sondu do programu s ekonomickým zaměřením, v níž ověřovala hypotézy týkající se tematického a žánrového zpracování příspěvků s ekonomickou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu – provedla jejich tematický a žánrový rozbor a výklad zjištěná doplnila informacemi o poslechovosti ekonomických pořadů. Vedle seznamu použité literatury a pramenů je diplomová práce doplněna četnými (hlavně číselnými a grafickými) přílohami, které dokumentují text práce zejména údaji z tematického a žánrového rozboru sledovaných pořadů a z porovnání rozhlasových ekonomických témat s deníkem Hospodářské noviny.

Sladčíková, P.:

Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání. Základní faktografie do vzniku Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání, podmínky pro udělení licencí, postoje ke změnám zákonů, příklad kauzy udělení pokuty či odebrání licence

Práce se zabývá děním na mediální scéně od roku 1989 do roku 1999. Zachycuje počátky duálního systému vysílání v Československu a posléze v České republice – dokumentuje vznik prvních soukromých rozhlasových stanic, podrobně mapuje okolnosti vzniku Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání (a její předchůdkyně Federální rady pro rozhlasové a televizní vysílání), zabývá se společenským klimatem jejich vzniku, kompetencemi i jejich nejvýznamnějšími rozhodnutími a kauzami. V dalších částech práce autorka sleduje změny v mediálním zákonodárství, které se týkaly činnosti a pravomocí Rady, a naznačuje nezbytné kroky ke sladění české mediální legislativy s předpisy Evropské unie v této oblasti. Kromě seznamu literatury a pramenů je práce doplněna třinácti přílohami (např. náležitosti žádosti o udělení licence, rozhlasové stanice s experimentální licencí, přehled privátních stanic za rok 1992/1993, přehled provozovatelů vysílání v České republice).

Moravec, V.:

Činnost Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání v letech 1993–1997

Vymezené období si autor rozčlenil do tří etap, v nichž se zaměřuje na rozbor koncepcí Rady ČR pro

rozhlasové a televizní vysílání a vývoje státní politiky v oblasti rozhlasového vysílání v letech 1993–1997. Podrobuje studiu a rozboru výroční zprávy Rady, dostupné materiály o licenčních řízeních, anotace zpráv a vystoupení radních v denním i odborném tisku. Zabývá se mediálními zákony České republiky a zvláštní pozornost věnuje vývoji mediální krajiny po roce 1997, zejména procesu tzv. síťování a vývoji celoplošného rozhlasového vysílání po roce 1998. Rozsáhlá a pečlivá heuristická činnost autora přinesla své výsledky nejen v dobře zdokumentovaných údajích, využívaných v textu práce, ale také v rozsáhlých faktografických přílohách, chronologicky sledujících události a děje jednotlivých tematických okruhů a ilustrujících a dokumentujících vlastní těžiště práce i závěry, k nimž autor dospěl.

Prázová, I.:

Specifika veřejnoprávního rozhlasového vysílání se zvláštním zřetelem na reklamu

Hlavním cílem diplomové práce je postihnout vztah mezi teoretickými poznatky o rozhlasové reklamě a reklamní praxí v Českém rozhlase. Autorka uvádí čtenáře do problematiky reklamy, jejího postavení a specifiky v rozhlasovém médiu, zabývá se vývojem rozhlasové reklamy, jejími typy a charakterizuje reklamu v Českém rozhlase. V druhé, praktické části se autorka zaměřuje na rozbor obsahu reklamního vysílání Českého rozhlasu, jeho žánrovou analýzu a popis metodiky tvorby reklamního vysílání. Vedle charakteristiky reklamy v ústředním studiu Českého rozhlasu v Praze se diplomantka zabývá rovněž specifikou reklamního vysílání v regionálním studiu Českého rozhlasu v Plzni. Vedle rozsáhlého seznamu použité literatury je práce doplněna osmi přílohami, jež zejména četnými grafy a přehledy dokumentují textovou část.

Štěpánková, K.:

Rozhlasové vysílání ve Španělsku

Za historickým exkurzem, mapujícím hlavní etapy vývoje rozhlasového vysílání ve Španělsku od r. 1907, se autorka zabývá především současným španělským veřejnoprávním i soukromým rozhlasem. Charakterizuje jednotlivé programové okruhy, přičemž zvláštní pozornost věnuje jedinému španělskému veřejnoprávnímu řetězci – Španělskému národnímu rozhlasu – a nejmladšímu ze tří celoplošných soukromých okruhů – Nulté vlně. Práce obsahuje rovněž údaje o současné poslechovosti (a jejím vývoji v uplynulých dvaceti letech) a informace o legislativním uspořádání rozhlasového vysílání ve Španělsku, které umožňují určité srovnání s naším rozhlasem.

Říhová, A.:

Současné zpravodajství veřejnoprávního rozhlasu a celoplošných soukromých rozhlasových stanic

První část diplomové práce je věnována charakteristice rozhlasového zpravodajství na okruzích Radio-

žurnál, Praha, Vltava, Svobodná Evropa a zpravodajské produkci současných celoplošných soukromých rozhlasových stanic Frekvence 1 a Rádía Impuls. Hlavní téma (tj. rozhlasové zpravodajství) je doplněno dalšími tematickými okruhy, které čtenáři poskytují řadu doplňujících a vysvětlujících údajů vzhledem k tématu ústřednímu (např. charakteristika jednotlivých stanic vč. jejich stručného historického vývoje). V druhé části autorka provedla rozbor zpravodajské

relace vysílané na celoplošných stanicích (ČRo 1, F 1, RI) v 18.00 hodin v období od 15. 10. 1999 do 15. 11. 1999. Zaměřila ho na srovnání společných a odlišných rysů, a to jak v obsahové a žánrové rovině zpravodajství, tak také z hlediska stavby rozhlasové zprávy a zpravodajské relace.

Diplomové práce jsou uloženy v knihovně Fakulty sociálních věd UK, Smetanovo nábř. 6, Praha 1.

PhDr. Antonín Přidal

Přehled diplomových prací s rozhlasovou tematikou ateliéru rozhlasové a televizní dramaturgie a scenáristiky Divadelní fakulty JAMU

Jitka Škápíková	1966	Marek Hlavica	2000
Rozhlasová dramatická tvorba Daniely Fischerové		Sonáta Mondšajn (rozhlasová dramatická tvorba Ludvíka Aškenazyho)	
Martin Kolář	1998	Michal Bureš	2000
Proměny žánrů v tvorbě Miroslava Buriánka		Olomoucké a brněnské rozhlasové studio v devadesátých letech (proměny pozice a funkce)	
Kateřina Ondroušková	1999	Jana Říčáňková	2001
Rozhlasové hry Jiřího Kratochvíla		Rozhlasové hry Oldřicha Daňka	
Dora Kaprálová	1999		
Mezi apartností a undergroundem (rozhlasové hry Přemysla Ruta)			

PhDr. Alena Štěrbová

Rozhlasově zaměřené diplomové práce na Katedře bohemistiky FF Univerzity Palackého v Olomouci

Ve školním roce 2001–2002 by měla být dokončena diplomová práce o režii Jiřího Horčíčky. Další navrhované diplomové úkoly – osobnosti režisérů, dramaturgů; autoři rozhlasových her čekají na zájemce, jejichž počet je však velmi malý a stále klesá. Na problematiku rozhlasové inscenace se na bohemistice zaměřuje pouze jeden volitelný jednosemestrální seminář pro IV. a V. ročník. Seminární práce v tomto oboru zadávat prakticky nelze (jsou povinné ve II. a III. ročníku) a vypracování diplomového úkolu trvá většinou dva, někdy i (vzhledem k možností zahraničních stáží studentů) i více let.

Diplomové práce 1983–1992:

Lucie Baronová	1986
O některých jazykových a stylistických rysech rozhlasových interview	
Martina Bičová	1984
Pavel Cmíral – autor rozhlasových her pro děti a mládež	

Eva Dannhoferová	1992
Dramaturgie Jaroslavy Strejčkové (souple)	
Marie Jiskrová	1983
Dílo Karla Čapka v rozhlasové konkretizaci	
Hana Košuličová	1983
František Gel	
Petr Nejedlo	1985
Rozhlasová tvorba Jana Skácela	
Naděžda Rypelová	1983
Miloš Rejnuš	
Radovan Stoklasa	1992
Kritéria hodnocení rozhlasové adaptace literárního díla	
Martin Všetíček	1985
Původní rozhlasové hry Jaromíra Ptáčka	

Exempláře prací jsou archivovány v celouniverzitním Archivu Univerzity Palackého, Informační centrum (Zbrojnice), Arcibiskupské náměstí, 772 00 Olomouc.

Radim Wolák**Výběrový seznam diplomových prací vztahujících se k rozhlasu****Z FONDU KNIHOVNY KATEDRY ČJ FFUK**

- *AMLEROVÁ, Dana: Porovnání textové výstavby českého a francouzského mluveného komentáře. DP, Praha 1992, 72 s.
R - 3307
- *BEDNÁŘOVÁ, Božena: Čeština nepřipravených projevů. Z materiálů poskytnutých Československým rozhlasem. DP, Praha 1963, 154 s.
R - 1149
- BEDNÁŘOVÁ, Jana: Syntaktická charakteristika rozhlasové sportovní reportáže. DP, Praha 1991, 63 s.
R - 3225
- BRADNOVÁ, Věra: Sportovní rozhlasová reportáž z hlediska vnímání mladou generací. DP, Praha 1987, 158 s.
R - 2985
- FLEGL, Václav: Jazyk rozhlasové sportovní reportáže. RP, Praha 1976, 230 s.
R - 3398
- FLEGL, Václav: Repertoár jazykových prostředků rozhlasové sportovní publicistiky z oblasti ledního hokeje. DP, Praha 1975, 193 s.
R - 1658
- HAVLOVÁ, Eva: Prostředky textové koherence v textech rozhlasových besed. DP, Praha 1992, 73 s.
R - 3304
- HENYCHOVÁ, Eva: Druhy otázek v rozhlasových rozhovorech (interview redaktorů s odborníky). DP, Praha 1988, 11 s.
R - 3103
- *IČHOVÁ, Eva: Umělecký text a jeho zvuková realizace. DP, Praha 1975, 70 s.
R - 1659
- KALČÍKOVÁ, Olga: Jazyk a styl zpráv Československého rozhlasu. DP, Praha 1981, 74 s.
R - 2475
- KOHOUTOVÁ, Alena: Působivost mluveného projevu rozhlasového moderátora v pořadu 3 x 60, a to stereo. DP, Praha 1984, 196 s.
R - 2775
- KRAVČIŠINOVÁ, Květoslava: Nespisovné prvky v některých rozhlasových relacích. DP, Praha 1962, 105 s.
R - 1159
- KUBÁTOVÁ, Blanka: Analýza výslovnosti redaktorů rozhlasových stanic Radiožurnál a Alfa, DP, Praha 1994, 205 s.
R - 3447
- *LEGNEROVÁ, Jarmila: Komentář v současné publicistice. DP, Praha 1974, 120 s.
R - 1584
- PAVELKOVÁ, Andrea: Dialogy ve vysílání soukromých rozhlasových stanic. DP, Praha 1996, 122 s.
R - 3528
- PEJCHOVÁ, Marie: Jazyk rozhlasového reportéra v pořadech Lidé, život, doba. DP, Praha 1964, 88 s.
R - 1110
- ŘEHÁKOVÁ, Věra: Kontaktní prostředky v rozhlasových pořadech. DP, Praha 1992, 161 s.
R - 3301
- SEDLÁČKOVÁ, Věra: Sportovní rozhlasová reportáž po stránce syntaktické. DP, Praha 1981, 71 s.
R - 2478
- *SVOBODOVÁ, Marie: Krácení vokální délky ve spisovných čtených projevech zpravodajského typu. DP, Praha 1991, 128 s.
R - 3249
- ŠONKOVÁ, Jitka: Jazyk a styl zahraničních komentátorů Československého rozhlasu. DP, Praha 1981, 72 s.
R - 2476
- *ZÍMOVÁ, Ludmila: Charakteristika jazyka v regionální publicistice. DP, Praha 1977, 121 s.
R - 1583

*Označené tituly jsou náhodně vybrány z rozsáhlé skupiny prací nepřímo se vztahujících k rozhlasu. Tyto se týkají zejména zvukové stránky jazyka, charakteristiky mluveného projevu, novinářských žánrů apod.

Vzhledem k velkému počtu těchto nepřímých vztahů rozhodl jsem se do seznamu zařadit pouze ty práce, z jejichž názvu je patrný přímý vztah k rozhlasové tematice.

DP - diplomová práce
RP - rigorózní práce

DO ČÍSLA PŘISPĚLI

PhDr. Rostislav Běhal, rozhlasový historik a publicista

PhDr. Zdeněk Bouček, redaktor Českého rozhlasu 3 – Vltava, dokumentarista, externí spolupracovník EBU, externí pedagog, zabývá se teorií světového feature

Mgr. Jiří Hraše, režisér, pedagog působící na Katedře žurnalistiky UK Praha, Fakulty sociálních věd a rozhlasový režisér

PhDr. František Hrdlička, rozhlasový redaktor, nyní vedoucí odd. propagace MŽP, zabývá se rozhlasovou historií

Mgr. Eva Ješutová, vedoucí odboru Archivních a programových fondů Českého rozhlasu, historička

PhDr. Josef Maršík, Csc., pedagog působící na Katedře žurnalistiky UK Praha, Fakulty sociálních věd

PhDr. Václav Moravec, doktorand Univerzity Karlovy Praha, Fakulty sociálních věd a redaktor rozhlasové stanice BBC

Prof. PhDr. Antonín Přidal, spisovatel, překladatel, publicista, pedagog na Divadelní fakultě JAMU v Brně

Mgr. Zita Senková, zpravodajka Českého rozhlasu v Německu

Jaromír Slomek, redaktor Lidových novin

PhDr. Milan Šmíd, pedagog působící na Katedře žurnalistiky UK Praha, Fakulty sociálních věd a vydavatel internetového periodika Louč

Doc. PhDr. Alena Štěrbová, CSc., pedagožka Katedry bohemistiky FF Univerzity Palackého v Olomouci, věnuje se českým dějinám literatury, dějinám a teorii rozhlasové inscenace a dějinám a teorii divadla

Radim Wolák, student rozhlasové specializace UK Praha, Fakulty sociálních věd

Ing. Martin Zadražil, ředitel Úseku techniky Českého rozhlasu

PhDr. Lubomír Zeman, ředitel marketingu Slovenského rozhlasu a statutární zástupce ústředního ředitele SRo

SUMMARY

SVĚT ROZHLASU Č. 1

Rozhlasová teorie a praxe

Příspěvky na téma rozvoj celoplošných stanic ve veřejnoprávním a soukromém sektoru, programové zaměření rozhlasových stanic (Václav Moravec, Alexandr Pícha, Michal Zelenka).

Problémy technického zázemí rozhlasového vysílání

Rozbor současné situace na poli technického zázemí rozhlasového vysílání, charakteristika nových technologií – digitální rozhlas, digitální televize (Pavel Gregora), podrobnější rozbor problematiky digitálního rozhlasového vysílání (F. Müller-Römer).

Rozhlasové a televizní vysílání v Japonsku

(Zuzana Foglarová)

Stručný nástin situace na japonském mediálním trhu – jeho historie a současnost.

Výsledky přehlídek a soutěží rozhlasové tvorby v roce 1998

Prix Italia, Prix Europa, Prix Bohemia Radio, Report

SVĚT ROZHLASU Č. 2

Rok změn v českém mediálním právu

(Václav Moravec)

Změny na poli duálního rozhlasového a televizního systému v České republice v roce 1999.

Rozhlas Karla Čapka

(Jiří Hraše)

Zamyšlení nad články Karla Čapka z let 1926 až 1938 s rozhlasovou tematikou – „výchova k posluchačství“, možnosti a poslání rozhlasu, politická stránka rozhlasového vysílání

Informace ze zahraničních cest rozhlasových pracovníků

Pobyt v Goethe Institutu (Vladimír Bako), První fórum EBU o multimédiích (Miroslav Krupička), Zasedání Regionální skupiny rozhlasových a televizních organizací EBU zemí střední a východní Evropy (Jarmila Kopečková), Zasedání hudebních expertů EBU (Dagmar Henžlíková), Konference o vysílání pro mladé posluchače (Zuzana Foglarová)

Výsledky přehlídek a soutěží rozhlasové tvorby v roce 1999

Prix Italia, Prix Bohemia Radio, Prix Europe, Report

SVĚT ROZHLASU Č. 3

Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989–1999)

(Václav Moravec)

Studie zabývající se problematikou veřejnoprávních a soukromých rozhlasových stanic v letech 1989 až 1999.

Kapitoly:

Vývoj v rozhlasové části mediální krajiny v ČR po listopadu 1989

Vývoj v rozhlasové části mediální krajiny v ČR po roce 1993

Vývoj v rozhlasové části mediální krajiny v ČR po roce 1997

Příloha A: Chronologické přehledy

A1: Český (Československý) rozhlas v letech 1989–2000

A2: Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání 1992–2000

A3: Rádio Alfa 1993–1999

A4: Rádio Echo 1994–1995

A5: Rádio Frekvence 1 1993–1999

A6: Rádio Impuls 1997–1999

Příloha B: Rozhlasové vysílání v roce 2000 v číslech

Příloha C: Mediální legislativa

SVĚT ROZHLASU Č. 4

Seminář „Duální systém rozhlasového vysílání v České republice“

Setkání provozovatelů veřejnoprávního a soukromého rozhlasového vysílání – příspěvky na téma hledání profilů, definování formátů a uzpůsobování rozhlasového vysílání současnému posluchači. (Příspěvky Jan Halas, Milan Šmíd, Václav Moravec, Miloslav Petrušek, Miloslav Kučera, Michel Fleischmann, Michal Zelenka, Josef Vlček, Jiří Hraše, Alexandr Pícha)

Veřejné rozhlasové vysílání v USA

(Václav Moravec)

Historie a současnost veřejného rozhlasového vysílání v USA – kontrolní orgány, organizace, financování a činnost sítě veřejných vysílatelů

Výsledky Prix Italia 2000

Výsledky Prix Europa 2000

Brněnská rozhlasová avantgarda 30. let

(Jiří Hraše)

Rozvoj umělecké oblasti vysílání v brněnském rozhlase 30. let.

svět rozhlasu

Bulletin
o rozhlasové práci

Svět rozhlasu č. 5

vydává Český rozhlas
Úsek komunikace ve spolupráci s odborem Archivních a programových fondů
Vinohradská 12, 120 99 Praha 2

Redakční rada:

Zdeněk Bouček, předseda

Václav Moravec, tajemník

Zuzana Foglarová, Václav Hradecký, Jiří Hraše, Eva Ješutová, Bohuslava Kolářová, Jarmila Kopečková, Josef Maršík, Alexandr Pícha, Milan Šmíd, Martin Zdražil, členové

K vydání připravili: Bohuslava Kolářová a Jiří Hraše